

Het mysterie van de verdwenen plaquettes

Frans Zack

In de afgelopen eeuw was het vooral in de eerste jaren gebruikelijk dat er aan hooggeplaatste jubilarissen ere-plaquettes werden aangeboden. Deze bestonden veelal uit een marmeren plaat met de betreffende tekst en een bronzen reliëf van de persoon die de eer ten deel viel. In het decembernummer maakte ik melding van een dergelijke plaquette die in 1949 werd aangeboden aan de heer E. J. M. Stumpel sr.

Het verhaal kwam er op neer dat een aantal personen had zorg gedragen dat deze plaquette niet verloren zou gaan. Terloops maakte ik hierbij melding van de plaquette die ooit in het slachthuis aan de toenmalige Slachthuisstraat zou hebben gehangen. In haar verhaal over Gouw 7 in het kwartaalblad nummer 3 en 4 van 1999 maakt Trudy de Rooy-Fikke ook al melding van deze plaquette.

Dit alles was voor mevr. Heleen de Jonge-de Leur uit Hoorn aanleiding om nu op mijn artikel te reageren. Van haar hand ontving ik het volgende schrijven:

Geachte meneer Zack,

Na uw artikel in "Oud Hoorn" over de plaquette van de

heer Stumpel gelezen te hebben, wil ik daar graag op reageren.

U noemt in dat artikel de zoekgeraakte plaquette uit het slachthuis. Dit is de plaquette van mijn grootvader, veearts F. M. de Leur. Ook deze werd gegoten bij de metaalwarenfabriek Scholten, alleen werd deze niet ontworpen door de heer Kerkmeijer, maar door de heer Lückens, die ook de plaquette van de heer Kerkmeijer ontwierp, die in de hal van het Westfries Museum hangt. Het zou mij niet verbazen als ook deze gegoten is bij metaalwarenfabriek Scholten.

De heer Lückens maakte een voorstudie, die hij mijn grootvader aanbood. Het is een prachtig portret, dat na de dood van mijn grootvader in mijn ouderlijk huis te Laren (N.H.), (mijn vader was de oudste zoon Cor), een ereplaats kreeg en dat nu bij mijn oudste zusje hangt.

Ik ben op zoek gegaan naar de plaquette, heb geïnformeerd bij de gemeente Hoorn en bij beide slopers, betrokken bij de sloop van het slachthuis, echter zonder resultaat.

Ik vrees, dat de mededelingen van oud-medewerkers van het slachthuis dat er vóór de sloop al veel is weggehaald

De jubilaris Frans de Leur (rechts op de bank), samen temidden van familie, collega's en vrienden in zijn achtertuin van Gouw 7

uit het gebouw, de waarheid is. Maar ik heb altijd nog de hoop, dat de plaquette ooit eens op een zolder of in een kelder gevonden wordt. Of de jongste dochter van mijn grootvader dat nog zal beleven? Ze is de enige van de kinderen, die nog in leven is en is inmiddels 88 jaar. Ook zij heeft naar de plaquette gezocht.

Ik doe hier een aantal copieën bij van foto's en krantenartikelen, die ik in bezit heb.

Met vriendelijke groeten,
Heleen de Jonge-de Leur

Uit de door mevr. De Jonge-de Leur bijgevoegde krantenknipsels blijkt dat de plaquette van de heer F.M. de Leur op zaterdag 30 juli 1938 werd onthuld. Het was op die dag 50 jaar geleden dat de heer De Leur zijn diploma veearts behaalde aan de Veeartsenijschool te Utrecht. De plaquette werd tijdens een feestelijke receptie in zijn woning aan de Gouw aangeboden. In het betreffende verslag valt te lezen dat de heer De Leur op 13 april 1889 werd benoemd tot gemeentevaearts te Weesp en Weesperkarspel. Vervolgens werd hij op 23 juli 1909 benoemd te Hoorn. Op 1 juli 1927 legde de heer De Leur zijn praktijk neer en tot 13 juli 1935 was hij directeur van het slachthuis te Hoorn.

Ter gelegenheid van zijn 50-jarig jubileum werd hem de door stucadoor-beeldhouwer G. M. Lückens vervaardigde plaquette aangeboden. Ook deze plaquette was in brons gegoten door de Hoornse Metaalwarenfabriek G. Scholten. Tijdens de receptie, die gehouden werd in de gigantische tuin achter zijn woning op de Gouw werd een foto gemaakt van de aanwezigen. Mevr. De Jonge-de Leur is in het bezit van deze fraaie foto met Hoornse notabelen die wij maar al te graag hierbij afdrukken.

Op de bank op de voorgrond zien we rechts veearts Frans de Leur en zijn vrouw Helena met daarnaast de toenmalige burgemeester mr. H. C. Leemhorst. In het krantenverslag wordt melding gemaakt van de aanwezigheid van de beide wethouders Plomper en Van Bockxmeer en de heer Dell namens de gemeente. Verder prof. Schornagel, voorzitter van de Mij. voor Diergeneeskunde.

Mevrouw De Jonge-de Leur weet een aantal namen van de afgebeelde personen te noemen. Dat zijn o.a. als 2e van links Dick Buiskool, 6e van links Truus de Leur, 8e van links Joke de Leur, 11e van links Wim de Leur, 14e van links Cor de Leur, 15e van links Cor de Leur-Kruijer, 3e van rechts Huizinga (huisarts), 4e van rechts een huisarts, 6e van rechts directeur HBS, 9e van rechts Piet Meijer (directeur bank aan het Dal).

Er zullen ongetwijfeld lezers zijn die nog meer van de afgebeelde personen zullen herkennen. Wij zullen die namen dan graag in een volgende aflevering van het kwartaalblad publiceren.

Op 30 juli 1938 werd deze plaquette aangeboden aan de heer F. M. de Leur, de vraag is nu: waar is hij gebleven?

Naast al deze informatie van mevrouw De Jonge-de Leur kwam er ook een telefonisch bericht binnen bij redactiecollega Henk Saaltink, afkomstig van mevrouw A. L. Meyer-Kortebos, de dochter van de vermaarde Hoornse chirurg Hendrik Pieter Kortebos (1882-1954). Bij zijn afscheid in 1947 werd een bronzen gedenkplaat onthuld die een plaats kreeg in het voorportaal van het toenmalige ziekenhuis De Villa aan de Draafsingel. (Zie: Lezers schrijven). Ook deze plaquette verdween met onbekende bestemming.

Henk Saaltink wist mij te vertellen dat er ook een aantal plaquettes in het depot van het Westfries Museum te vinden zijn. Uit de inventarislijsten blijkt dat het daarbij gaat om een plaquette met het portret van Sophia Jonkman (1883-1934). Zij was de echtgenote van de kunstenaar G. H. Lückens die o.a. ook de plaquette van J. C. Kerkmeijer heeft vervaardigd en die te zien is in de hal van het museum. Ook deze plaquette werd in brons gegoten bij de Hoornse Metaalwarenfabriek G. Scholten. Verder zijn er nog soortgelijke plaquettes met het portret van C. D. J. Hamann, de moeder van Lückens en een met het portret van M. de Jong, familielid van de Hoornse kaashandelaren.